

RAPORT
z realizacji
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
w gminie Opoczno

2011

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
1.2. Cel oraz podstawa prawna przygotowania sprawozdania.....	3
1.3. Organy, którym sprawozdanie zostanie przedłożone.....	3
1.4. Uchwała Rady Miejskiej w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska	3
2. Krótka charakterystyka Gminy Opoczno.....	3
3. Założenia przyjęte do realizacji zgodnie z Programem Ochrony Środowiska.....	4
4. Realizacja zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska.....	5
5. Podsumowanie.....	11

1. Wprowadzenie

1.2. Cel oraz podstawa prawna przygotowania sprawozdania

Celem opracowania raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Opoczno jest porównanie działań podejmowanych w zakresie ochrony i poprawy środowiska w okresie „wyjściowym” - 31 grudnia 2008 roku - do tych, które były podejmowane w latach 2009 – 2010.

Należy przedstawić postępy w realizacji zadań zapisanych w programie ochrony środowiska lub wyjaśnić powody zaniechania działań lub ewentualnych opóźnień.

Wykonanie, co dwa lata raportu z realizacji programu ochrony środowiska narzuca art. 18 ust. 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska (tj.: Dz. U. 2008, Nr 25, poz. 150 ze zmianami).

1.3. Organy, którym sprawozdanie zostanie przedłożone

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku -Prawo ochrony środowiska (tj.: Dz. U. 2008, Nr 25, poz. 150 ze zmianami) raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska zostanie przedłożony Radzie Miejskiej.

1.4. Uchwała Rady Miejskiej w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Opoczno zostały przyjęte Uchwałą nr XXII/230/04 Rady Miejskiej Opoczno z dnia 30 grudnia 2004 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Ochrony Środowiska. Aktualizacje dokumentów przyjęto uchwałą Nr XXX/265/09 z 25 czerwca 2009 roku.

2. Krótka charakterystyka Gminy Opoczno

Gmina Opoczno położona jest w południowo – wschodniej części województwa łódzkiego, w powiecie opoczyńskim. Gmina obejmuje obszar ok. 191 km² (19069 ha), jest największą gminą w powiecie. W obrębie gminy znajduje się miasto Opoczno oraz 43 miejscowości. Gmina dzieli się na 34 sołectwa. Są to: Adamów, Antoniów, Bielowice, Brzustówek, Bukowiec Opoczyński, Dzielna, Janów Karwicki, Januszewice, Karwice, Kliny, Kolonia Libiszów, Kraszków, Kraśnica, Kruszewiec, Kruszewiec Kolonia, Libiszów, Międzybórz,

Modrzew, Modrzewek, Mroczków Duży, Mroczków Gościnny, Ogonowice, Ostrów, Różanna, Sielec, Sitowa, Stuzno, Sobawiny, Sołek, Stuzno Kolonia, Wola Załączna, Wólka Karwicka, Wygnanów oraz Ziębów.

Gmina ma charakter rolniczy, w strukturze użytkowania dominują użytki rolne zajmujące powierzchnię 12419 ha, stanowiące blisko 65 % powierzchni ogólnej. Większość użytków należy do rolników indywidualnych. Niemal połowę stanowią gospodarstwa o powierzchni 2 – 5 ha (Źródło: GUS 2002).

Udział lasów i gruntów leśnych z powierzchni 5584,2 ha stanowi 29% powierzchni gminy. Z tego obszaru jedynie niewielka część znajduje się na terenie miasta Opoczno. Na terenie gminy istnieje 9 zieleńców o łącznej powierzchni 4,6 ha oraz 3,3 ha zieleni ulicznej (Źródło: SG-01).

Miasto Opoczno stanowi centrum powiatu opoczyńskiego i pełni funkcje administracyjne, usługowe, oświatowe i kulturalne. Na terenie miasta zlokalizowane są jednostki, które pełnią funkcje ponadgminną: Starostwo Powiatowe, Szpital Rejonowy, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna, Urząd Pracy oraz placówki szkolnictwa, z których korzystają również mieszkańcy sąsiednich gmin. Na terenie miasta funkcjonują także liczne firmy świadczące usługi, sklepy oraz placówki kulturalne.

Przez miasto przebiegają główne ciągi komunikacyjne – droga krajowa nr 12 w kierunku Lublina i Piotrkowa Trybunalskiego oraz Centrala Magistrała Kolejowa łącząca Śląsk z Wybrzeżem.

3. Założenia przyjęte do realizacji zgodnie z Programem Ochrony Środowiska

W oparciu o istniejący stan środowiska przedstawione zostały standardy jakości środowiska, tendencje przeobrażeń środowiska i podstawowe kierunki i zakres działań w ochronie środowiska, w tym cele ekologiczne na lata 2008 – 2015, polegające przede wszystkim na:

- zachowaniu różnorodności biologicznej,
- wzbogaceniu i racjonalnej eksploatacji zasobów leśnych,
- ochronie gleby,
- ochronie wód,
- ochronie zasobów kopaliny,
- ochronie powietrza i ochronie przed hałasem,
- ochronie przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
- gospodarce odpadami,

- zmniejszeniu energochłonności gospodarki oraz zapewnieniu bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego.

W harmonogramie rzeczowo-finansowym wyznaczono cele ekologiczne i kierunki działań będące odzwierciedleniem polityki ekologicznej gminy. Przedsięwzięcia te to:

- modernizacja ujęcia wody w Opocznie,
- budowa infrastruktury wodno-ściekowej na terenie gminy Opoczno,
- budowa świetlic wiejskich w gminie Opoczno,
- przebudowa Patio wraz z termomodernizacją MDK w Opocznie,
- modernizacja układu komunikacyjnego miasta Opoczno,
- modernizacja dróg gminnych,
- budowa zakładu unieszkodliwiania odpadów w Różannie oraz zamknięcia i rekultywacji składowiska w Różannie,
- edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży,
- organizacja Dnia Ziemi, Dnia Ochrony Środowiska oraz Sprzątania Świata,
- obwodnica miasta Opoczna.

4. Realizacja zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska

Zadania określone w Programie Ochrony Środowiska są sukcesywnie realizowane.

W celu przeprowadzenia oceny ilościowej realizacji Programu Ochrony Środowiska posłużono się podstawowymi wskaźnikami monitoringu.

Tabela 1. Zestawienie ilościowe realizacji Programu Ochrony Środowiska w Gminie

Wskaźnik - zadanie	2008	2009	2010
Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej [km]	186,8	193,6	192,7
Podłączenia do budynków mieszkalnych sieci wodociągowej [szt.]	5119	5267	5380
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	73,6	84,2	74,08
Podłączenia do budynków mieszkalnych sieci kanalizacyjnej [szt.]	2529	2798	2849
Długość czynnej sieci gazowej ogółem [m]	19438	19438	19418
Podłączenia do budynków sieci gazowej [szt.]	216	218	219
Nasadzenia drzew [szt.]	690	143	1230
Nasadzenia krzewów [szt.]	250	0	0
Budowa ścieżek rowerowych [km]	0	0	0
Budowa dróg [mb]	40	2418	755

Tabela 2. Zestawienie ilościowe realizacji Programu Ochrony Środowiska w mieście Opoczno

Wskaźnik - zadanie	2008	2009	2010
Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej [km]	54,8	56,4	57,7
Podłączenia do budynków mieszkalnych sieci wodociągowej [szt.]	2392	2465	2513
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	60,6	61,6	61,8
Podłączenia do budynków mieszkalnych sieci kanalizacyjnej [szt.]	2262	2341	2391
Długość czynnej sieci gazowej ogółem [m]	13759	13759	13739
Podłączenia do budynków sieci gazowej [szt.]	216	218	218
Nasadzenia drzew [szt.]	690	123	30
Nasadzenia krzewów [szt.]	250	158	0
Budowa ścieżek rowerowych [km]	0	0	0
Budowa dróg [mb]	40	2118	755

Tabela 3. Zestawienie ilościowe realizacji Programu Ochrony Środowiska w terenach wiejskich Gminy

Wskaźnik - zadanie	2008	2009	2010
Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej [km]	132,0	137,2	135
Podłączenia do budynków mieszkalnych sieci wodociągowej [szt.]	2727	2802	2867
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	13	22,6	13
Podłączenia do budynków mieszkalnych sieci kanalizacyjnej [szt.]	267	457	458
Długość czynnej sieci gazowej ogółem [m]	5679	5679	5679
Podłączenia do budynków sieci gazowej [szt.]	0	0	1
Nasadzenia drzew [szt.]	-	20	1200
Nasadzenia krzewów [szt.]	-	-	-
Budowa ścieżek rowerowych [km]	-	-	-
Budowa dróg [mb]	0	300	-

Zadania inwestycyjne i działania podejmowane na terenie Gminy Opoczno w latach 2009 – 2010 realizujące Program Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno:

1. W sposób ciągły rozbudowywana jest sieć kanalizacyjna i wodna. Nadal z powodu braku środków finansowych nie zostały zrealizowane zadania: *budowa kanalizacji sanitarnej i modernizacja Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Opocznie, renowacja i odbudowa zalewu w Opocznie.*

PGK Sp. z o.o. w Opocznie w listopadzie 2009 r. złożyło wniosek o dofinansowanie projektu p.n. „Budowa infrastruktury wodno – ściekowej na terenie gminy Opoczno”. W skład projektu weszły następujące inwestycje:

- Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie gminy
- Rozbudowa – modernizacja oczyszczalni ścieków Opoczno
- Rozbudowa stacji wodociągowej w Opocznie

W/w projekt przeszedł pozytywne oceny merytoryczne I i II stopnia. Obecnie PGK Sp. z o.o. w Opocznie, jako beneficjent jest na etapie przeprowadzania przetargów na Inżyniera kontraktu i wykonawców.

Na terenach nieskanalizowanych ścieki komunalne odprowadzane gromadzone są w przydomowych szambach. Odbiorcy indywidualni obsługiwani są na telefoniczne zgłoszenie, bez umowy. PGK Sp. z o.o. w Opocznie w roku 2009 wykonano 289 usług, zaś w roku 2010 wykonano 320 usług. Niestety nadal występuje zjawisko, że ścieki z gospodarstw domowych zrucane są na sąsiadujące tereny (sąsiednie posesje, rowy, itp.). Corocznie pracownicy Urzędu Miejskiego otrzymują zgłoszenia dot. Wylewania nieczystości ciekłych (w 2009 roku otrzymano 5 zgłoszeń, zaś w 2010 roku - 4)

2. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej: 2009 rok - Miejski Dom Kultury w Opocznie, Ośrodek Rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych w Opocznie; 2010 rok - Świetlica Mroczków (Stużno), Budynki Urzędu Miejskiego w Opocznie (budynki D i E)
3. Renowacje urządzeń wodnych:

- W 2009 r. zrealizowano zadanie pn.: „utrzymanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych (zabezpieczenie przeciwpowodziowe i przeciwerozyjne) – utrzymanie obiektów wałowych, wały przeciwpowodziowe na pow. Opoczno” w następującej lokalizacji:

- wał prawostronny w km 0+000 – 5+000 oraz wał lewostronny w km 0+000 – 2+000 rz. Drzewiczki w miejscowościach: Opoczno, Wola Załęzna, Ogonowice
- wał lewostronny w km 0+000 – 0+460 rz. Wąglanki w miejscowości Ostrów
- wał prawostronny w km 0+000 – 0+700 rz. Słomianki w miejscowości Kraśnica

W ramach realizowanych robót konserwacyjnych wykonano następujące roboty: wykoszenie porostów ze skarp i korony wału, karczowanie krzaków, dowóz gruntu

celem uzupełnienia powstałych ubytków w koronie wału wraz z ręcznym wyrównaniem, darniowanie oraz wysiew mieszanki traw i nawozów mineralnych.

- W 2010 r. zrealizowano zadanie pn.: „Utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji wodnych podstawowych, obiekt: wały przeciwpowodziowe na terenie pow. Opoczno” w lokalizacji i zakresie przedstawionym powyżej.
- W 2010 r. rozpoczęto zadanie inwestycyjne pn.: „Drzewiczka – regulacja rzeki w km 53+800 – 56+700 gm. Opoczno, pow. opoczyński” – realizowane na podstawie umowy nr 02/TI/2010 z dnia 29.01.2010 r. Realizacja robót w ramach ww. zadania polega na kształtowaniu przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego rzeki Drzewiczki wraz z geodezyjną inwentaryzacją powykonawczą oraz obsługą archeologiczną.

Należy pamiętać, że do realizacji priorytetów przyczyniają się również zadania ciągłe takie jak: konserwacja i modernizacje dróg, istniejących sieci wodnej i kanalizacyjnej, oczyszczanie terenów miejskich, pielęgnacja zieleni, modernizacja oświetlenia prawidłowa i racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi, likwidacja „dzikich” zwyczajowych wysypisk odpadów, prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów oraz inne działania zmierzające do ograniczenia ilości wytwarzanych i deponowanych na składowiskach odpadów komunalnych. Szczególny nacisk należy nakładać na podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa. Prowadzenie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców gminy ma na celu:

- zwiększenie świadomości mieszkańców gminy Opoczno w sprawie konieczności zajęcia się ochroną środowiska,
- inspirowanie aktywności mieszkańców poprzez animację wydarzeń o charakterze ekologicznym,
- aktywizację lokalnej społeczności do dbałości o własne posesje,
- kształtowanie właściwych nawyków w realizacji selektywnej zbiórki odpadów,
- kształtowanie postaw sprzyjających zachowaniu walorów krajobrazu i przyrody oraz świadomości odpowiedzialności, za jakość środowiska,
- integrowanie i aktywizowanie mieszkańców w systemie segregacji odpadów.

Urząd Miejski w Opocznie wspólnie z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Opocznie zorganizował konkursy plastyczne o tematyce ekologicznej:

- „Daj śmieciom kosza” [2009 r.]
- „Eko-super bohater” [2010 r.]

Konkursy były organizowane wśród dzieci w wieku przedszkolnym oraz młodzieży szkolnej i gimnazjalnej. Szkoły i osoby z najlepszymi pracami otrzymały nagrody w postaci sprzętu

elektronicznego i fotograficznego. Nagrody wręczane były podczas obchodów „Dni Opoczna”, które odbywają się w miesiącu czerwcu. Ponadto podczas „Dni Opoczna” organizowane było stoisko ekologiczne, na którym propagowana była selektywna zbiórka odpadów. Stoisko połączone z różnorodnymi konkursami zawsze cieszyło się dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców gminy.

Urząd Miejski w Opocznie wspierał także różnorodne konkursy i programy o tematyce ekologicznej organizowane przez szkoły podstawowe i gimnazjalne z terenu gminy Opoczno. Konkursy organizowane były pod hasłami:

- „Czyste miasto – Opoczno stolicą czystości”
- „Złota butla recyklingu”
- „Edukacja dla ochrony środowiska w rejonie – dla siebie, dla pokoleń”

Ponadto Urząd Miejski każdego roku organizuje dla młodzieży szkolnej wyjazd na ekologiczny program estradowy „Zielono mi”. W miesiącu wrześniu dzieci i młodzieży szkolna aktywnie uczestniczy w organizowanej przez Urząd Miejski w Opocznie akcji „Sprzątanie świata”. W akcji tej kształtowane są nawyki o dbałość i estetykę terenów naszej gminy czy też propagowanie selektywnej zbiórki odpadów.

Ponadto niezmiennie w placówkach oświatowych prowadzone są działania na rzecz poszerzania świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży.

Tabela 4. Szczegółowy wykaz działań z zakresu edukacji ekologicznej podejmowanych przez placówki oświatowe z terenu gminy Opoczno

ZAJĘCIA DYDAKTYCZNE	Ujęcie we wszystkich przedmiotach w ramach realizacji ścieżki ekologicznej
	Zajęcia tematyczne prowadzone w ramach spotkań Szkolnego Klubu Edukacyjnego
	Zajęcia terenowe np.: na ścieżce leśnej w Januszewicach
	Udostępnianie czasopism o tematyce ekologicznej i przyrodniczej np.: EKOŚwiat, Świat Nauki, Wiedza i Życie
	Prowadzenie gazetek szkolnych
	Urządzenie ścieżek ekologicznych w ogrodach przedszkolnych
ORGANIZOWANIE AKCJI EKOLOGICZNYCH	„Sprzątanie Świata”
	„Dzień Ziemi”
	Sprzątanie terenów leśnych w ramach współpracy z Nadleśnictwem w Sitowej
	Zbiórka surowców wtórnych
	Sadzenie drzew
	Wystawy prac o tematyce proekologicznej
	Apele o tematyce przyrodniczej
	„Dni Otwarte Lasu”
	„Dzień Wody”
	Zbiórki zużytych baterii

KONKURSY O TEMATYCE EKOLOGICZNEJ	Konkursy wiedzy ekologicznej np.: EKO-CHEM 2008, Eko-Planeta, międzyszkolny „MAT-EKO” , „Czy znasz swój region”
	Olimpiady: Ekologiczna i Biologiczna
	Konkursy fotograficzne np.: „Pomniki przyrody w powiecie opoczyńskim”, „Skarby Opoczyńskiej Ziemi”, „Poznajemy osobliwości przyrody Powiatu Opoczyńskiego”, „Środowisko w obiektywie”
	Konkursy plastyczne np.: „Przedszkolaki kochają zwierzaki”, „Segregujemy śmieci”
WYCIECZKI	Turystyczno-krajoznawcze
	Ekologiczne po powiecie opoczyńskim
	Po ścieżce ekologicznej w ramach Dni Otwartych lasu
	Wyjazdy do oczyszczalni ścieków

Dodatkowym wskaźnikiem realizacji Programu Ochrony Środowiska są wydatki ponoszone przez Gminę na zadania i działania z zakresu ochrony środowiska:

Rodzaj zadania	Wydatki [zł]	
	2009 r.	2010 r.
Inwestycje	7 141,34	12 969,60
Dofinansowanie odbioru odpadów segregowanych	259 606,26	240 000,00
Dofinansowanie odbioru i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest	37 134,40	79 661,32
Edukacja ekologiczna (szkolenia, konkursy, nagrody, przedstawienia)	43 111,20	39 236,90
Razem:	346 993,20	371 867,82

Działania na rzecz poprawy lub utrzymania stanu środowiska na terenie gminy koordynowane i realizowane są nie tylko przez Urząd Miejski, ale również: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Policję, Straż Pożarną, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, spółdzielnie mieszkaniowe, placówki oświatowe, podmioty gospodarcze.

5. Podsumowanie

Po analizie założeń zawartych w Programie Ochrony Środowiska oraz sposobie ich realizacji, stwierdzić należy, że działania określone, jako priorytetowe są sukcesywnie realizowane.

Nadal z powodu braku środków finansowych nie zostały zrealizowane zadania: *budowa kanalizacji sanitarnej i modernizacja Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Opocznie, renowacja i odbudowa zalewu w Opocznie.*

PGK Sp. z o.o. w Opocznie w listopadzie 2009 r. złożyło wniosek o dofinansowanie projektu p.n. „Budowa infrastruktury wodno – ściekowej na terenie gminy Opoczno”. W skład projektu weszły następujące inwestycje:

- Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie gminy
- Rozbudowa – modernizacja oczyszczalni ścieków Opoczno
- Rozbudowa stacji wodociągowej w Opocznie

W/w projekt przeszedł pozytywne oceny merytoryczne I i II stopnia. Obecnie PGK Sp. z o.o. w Opocznie, jako beneficjent jest na etapie przeprowadzania przetargów na Inżyniera kontraktu i wykonawców.